

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Helikoni írók

jönnek falaink közé... fogadja őket a város közönsége minden tisztelettel! Nemes vezérek nemes gárdát vezetnek, az új Erdély első építómunkásait. Csak emlékezzünk! A toll és a szó művészete volt az első életjel, mely Erdély halotthalvány arcára visszatért. Éveken keresztül az ország szíve csak versekben dobogott, vágyait novellákban lehelte el, izmai is csak vezérek-kekbe feszültek. Az erdélyi irodalom rászuggerálta beteg Erdélyünkre az életet. S most ne vitassuk, milyen ez az élet, édes vagy keserves... akármi-lyen, de élet! minden lehetőséggel a méhében, a boldogsággal is!... álljunk ki hát ünneplőben a város kapujába és fogadjuk szeretettel eljövendő jobb életünk hírhözóját, az erdélyi irodalmat.

Van-e külön „erdélyi irodalom?”

Ez a kérdés — bár igen értelmes emberek is fölvetették — éppen olyan értelmetlen, mint volna az, hogy: van-e külön „Magyarok istene?”

Van, hogyne volna, minket éltet, mnekünk van mindakettő és ugy kell szeretnünk mindakettőt, mintha csak a miénk volna... s legfeljebb még örülnünk szabad, hogy a mi istenünk másnak is isten, a mi irodalmunk másnak is irodalom. Más magyaroknak és — bár úgy lenne — más nem-magyaroknak is!

Jelek már vannak, jó jelek. Ez a pár évig harsona-hivatású erdélyi irodalom kezdi elveszteni retorikus jellegét és — bár indíttatását, erkölcsi motívumait ma is a mi életünkől veszi, — formáit már egyetemesebb európai érdeklődéshez szabja.

Másik jó jel: a jószándéku és rosszszándéku dilettánsok rezignációja. A gyermekeipóit már levetett erdélyi irodalom önismereti és önértéki kérdése, hogy nemes plantázsait, sem merkantil dudvakkal, sem hazafias művirágokkal éktelenített, elnyomatni már ne engedje.

Egy harmadik jó jelre... talán már erre sem kell sokáig várakoznunk: arra a belátásra, hogy az irodalom sem nem kaligrafia, sem nem ötvösművészet, nem csillogó életdíszítő műipar.

Ezekkel a tiszteletben fogant komoly gondolatokkal várjuk körünkbe a Helikon íróit és nemes maecenasait; itt jó szívek és jóindulatu elmék várakoznak, hogy a művészet varázsvesszőjével érintessenek. Nincs közöny! Csak lehunyt szemek vannak, melyek hogyne nyilvának meg vágyakozva, ha új életjavak előtűnk bontakoznak.

OSVÁT KÁLMÁN.

A liberális nagybankok hozzájárultak a németországi aranyárka kölcsön felvételéhez

Bukarest, március 6.

A kétszáz millió aranyárka összegű németországi kölcsön felvétele ellen tudvalevőleg a liberális párt Bratianu Jonellel az élén, heves harcot indított és az állam érdekeivel meg nem egyezőnek nyilvánította Averescuék ezen pénzszerzési kísérletét. Az első percben úgy látszott, hogy a liberális töke megakadályozza a németországi kölcsön felvételét. Most azonban az ügy kedvező fordulatot vett. Averescu miniszterelnök ugyanis tegnap este magához kérte a liberális nagybankok vezérigazgatóit, akik előtt ismertette a kölcsön feltételeit és az eddigi tárgyalások lefolyását. Miután a liberális töke meggyőződött arról,

hogy ez a pénzügyi tranzakció nem egyedülálló akciója Romániának, a kölcsön felvételéhez hozzájárulását megadta és a megvalósításhoz megígérte közreműködését is. Most derült ki az is, hogy a román-német kölcsön ügye szoros összeköttetésben áll azokkal a tárgyalásokkal, amelyek Franciaország és Németország gazdasági közlekedését készítik elő. Burileanu, a Banca Nationala kormányzója, március kilencedikén Londonba utazik, majd onnan Párisba indul és mindkét helyen a német kölcsön ügyében fog tárgyalásokat folytatni. Burileanu kormányzó a francia fővárosból valószínűleg Berlinbe is elmegy, hogy a kölcsönre vonatkozó szerződést végérvényesen aláírja.

Feltétlenül elrendelik a csődöt ha az előfeltételek kétséget kizáróan megállapíthatók

Temesvár, március 6.

A temesvári törvényszék tegnap ismét esődkérvényt tárgyalt. A törvényszék erélyes állásfoglalása következtében a esődkérvényeket sorra visszavonják, mert a esődíróság minden olyan esetben, ahol a esődnyitás előfeltételei megvannak, kérelmetlenül megnyitja a csődöt. Ez a szigorú eljárás a hitelezőket is méltányosabb álláspont elfoglalására készítette. A tegnap megtartott tárgyaláson a törvényszék elrendelte a csődöt Singer Paula és Singer Ilona ellen. Ez az újabb esődnyitás folyamánya a Singer Testvérek cég ellen már régebben

elrendelt esődnek azon az alapon, hogy a esődbejutott két Singer testvér felesége a férjéért felelősséget vállalt. Csődtömeggondnok Becker János dr. lett, míg helyettese Bárdossy Ágoston dr. Ugyancsak esődöt rendelt el a törvényszék Szabó Gábor végvári fűszerkereskedő ellen, ahol az aktívák négyszázezer, míg a passzívák hétszázzezer leire rúgnak. Csődtömeggondnok Sztura Kálmán dr. buziási, helyettese Subtire János dr. temesvári ügyvéd. A tegnap megtartott tárgyaláson Emanuel Emil ellen beadott négy esődkérelmet vontak vissza.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 3'12, Párisban 15'35

Temesvári magánárfolyamok 1927 március 6-án reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Angol font: 84'00—84'20—84'50, dollár: 172'00—172'50—173'00, dinár: 3'05 külföldi, 3'00 belföldi, 3'00 effect, hollandi forint: 69'30—69'50—69'50, francia frank: 6'80—6'83—6'90, olasz lira: 7'60—7'63—7'70, cseh korona: 5'13—5'15—5'05, osztrák silling: 24'35—24'40—24'50, német márka: 41'10—41'20—41'20, magyar pengő: 30'30—30'40—30'50, svájci frank: 33'30—33'40—33'50.

Terményárak:

Buza 900, árpa 500, rozs 565, zab 480, tengeri 465 lei métermázsanként ab feladóállomás.

Utak és járdák

alapos kijavítására kerül a sor

Temesvár, március 6.

Dobosan János dr. főpolgármester a város által a közeli jövőben megindítandó közmunkákról munkatársunk előtt a következőket mondotta:

— Tekintettel arra, hogy a kormány a város költségvetését jóváhagyta, az annak keretében engedélyezett közmunkákat haladéktalanul megkezdjük és reméljük, hogy a munkanélküliségen ezzel is enyhítünk. A tervbevett öt munkaházra az árlejtést még a napokban kiírjuk és az építés az árlejtés után azonnal megindul. Ugyancsak megkezdjük a gyárvárosi városi internátus nagyobbitási és javítási munkálatait is. Ezzel együttesen megkezdjük a Mehalába a villamos vasut mentén húzódó út jókarba hozatalát is. A város többi részein az összes hibás járdákat rendbehozzuk és több új járdát és utat is létesítünk, így többek között a belvárosi villanegyedben. A hadbírósg mellett a vásártér felvezető utat és járdát újra kavicsoztatjuk és hengereltetjük. Az erre vonatkozó tervek a városi mérnökségnél már készen vannak. Ugyancsak nagyobb munkát lesz a városi vízvezetéknek a Blaskovic-telepre való kivezetése is, ahol több nyilvános kutat tervezzük.

A kiülőzött

cigány jelentette fel az emberevőket

Kassa, március 5.

Az emberevő cigányok a kassai főügyész elé kerültek már, aki őket egyenként hallgatja ki. Vértagyasztó cinizmussal vallották be, hogy évek óta ittek emberhúst, amely kitünően ízlett nekik, csak egy kicsit édeskes volt. A vidéken ismerős embereket sohasem gyilkoltak meg, hanem messze vidékről érkezőket, akikről tudták, hogy eltűnésükre nehéz rájönni. Érdekes, hogy mily módon derült ki az emberevő cigányok büne. Volt köztük egy Ribar nevű siketnéma cigánylegény, ez az egyetlen volt a bandában, aki írni-olvasni tudott. Ezt kiülőzötték maguk közül, aki aztán bosszúból névtelen levelet írt a esendőrségnek és feljelentette őket. Megdöböntő volt, amikor a cigányok egymásután vallották, hogy különösen gulyásnak főzve szerették az emberhúst burgonyával, vagy rizzsel.

A tavaszi ujdonságok

beérkeztek

Deutsch Testvérek

Központi Áruházába, Timisoara, Mercy-utca.

A városi szegényház kilencvenéves lakója

Egy öreg házaspár életének szomorú sora — Szerény jóléte a kenyértelen aggságig

A lelketlen háziasszony pénzsóvár kapzsisága

Temesvár, március 6.

Hatvan esztendővel azelőtt az akkor harmincegy éves Klein Márton temesvári pék, aki 1836-ban, rosszban egyetértéssel, hol husz éves Doleschal Katalinnal. Férj és feleség lettek és jóban-rosszban egyetértéssel, boidogan éltek. Az évek elsuhanak fölöttük és — miként a dal mondja — fekete hajukból lassan hófehér lett. Csendesesen, békésen eldegéltek és életükbe csak az hozott változást, amikor hetvenésegynéhány esztendővel a vállain Klein Márton már nem bírta tovább a munka fáradalmait. Nyugalomba vonult. Nem kapott nyugdíjat sehonnán sem, azonban erre nem is szorult rá. Hiszen a feleségével évtizedeken keresztül szerényen, takarékosan éltek és agg korukra félretettek maguknak egy kis pénzeszkét.

Azért nem is aggódtak, amikor Klein Mártonnak el kellett bucsuznia a műhely tésztás teknőjétől, a nagy belisztezett asztaltól és a télen-nyáron forró sütőkemencétől. Hiszen az a pénz, melyet ezek segítségével szerzett, elég volt neki

és feleségének arra, hogy az élethez még hátralevő napjaik gondtalanul peregjenek le.

Amde jött a világháború, amelyben az emberek egymás vérével és Isten képmására teremtett testükkel trágyázták a földet, amelyben a kenyeret adó mag terem. De a kenyér nem lett több. Sőt kevesebb lett és a drágaság nőttön nőtt. Nőtt a drágaság és legelőször a pénzt kezdte ki, a pénzt, melynek értékét elvette.

Igy történt, hogy mire végét ért a háború, Klein Márton pénze nagyon elértéktelenedett. A Begabalsor 46. szám alatti lakásban az öreg Klein Márton és gondos felesége aggódva látták, hogy a pénzért mindig kevesebbet és kevesebbet lehet vásárolni. Kezdték számolgatni és megrémülve látták, hogy bizonyos dolgokról, melyek eddig életükhöz tartoztak, le kell mondaniok. Az étkezésük mindig soványabb és soványabb lett. A lakbér is emelkedett.

Klein Márton akkor így szólott a feleségének:

— A lakásról nem lehet lemondani. Egy szobás lakásnál kisebb már valóban nem lehetünk. Azért tehát a lakásunkat mindig pontosan és

rendesen kell fizetni.

Legfeljebb még kevesebb pénzünk marad az életre.

És ugy is lett. Kenyérre, tejszóra még kevesebb pénz maradt. Az öreg házaspár olyan inséges napokat élt, amelyekről csak kevés embernek van halvány fogalma. Azonban soha senki nem hallotta egyetlen panaszkodó szavukat sem. Ha a házbeliiek kérdezték Klein bácsit, vagy Klein nénit, hogyan vannak, mosolyogva válaszolták: — Nagyszerűen! Ugy élünk mint a hal a vízben.

Pedig sokszor talán nem is ettek aznap, amikor ezt mondták. De soha senki nem hallott tőlük sopánkodást.

Véletlenül tudta meg nyomorukat a városi tanács egyik tagja, Saljó Keresztély. Mikor aztán ezt szóba hozta előttük,

hát letagadták.

Csak sok rábeszélésre vallották be, hogy saját hibájukon kívül milyen mostoha a sorsuk. Sajó Keresztély aztán közbenjárt a városnál, amely Klein Mártont, ezt az elszegényedett, de adóját mindig pontosan fizető polgárt feleségével együtt a városi új szegényházba fogadta. Klein Márton elfogadta ezt, de kijelentette:

— Soha életemben nem kellett nekem semmi ingyen. Nem annyira magamért, mint inkább öreg páromért hálával veszem a város gondoskodását. Viszonyos ellenben minden butorunkat és minden berendezésünket a szegényháznak adjuk.

És egy szép napon a kilencvenegy esztendőes Klein Mártonért s nyolevanéves feleségéért eljött a kocsis, hogy elvigye őket

a szegényházba.

Könnyel a szemükben és szeretettel bucsuztak el a házban mindenkitől és elindultak új otthonukba, ahol nem sanyargatja őket többé a gond, az inség, az éhség. A ház tulajdonosnője, Bottyánszky Krisztina ott állott a ház kapujában és nézte távozásukat. De nem azért állott ott, mintha meg lett volna hatva, hogy házában ez a két régi és mindig pontosan fizető lakója, eltávozik. Már akkor is azon törte a fejét, hogy a lakásba mindjárt másnap beültet új lakót, akitől alaposan felszámolt házbért fog kérni. És alig tűnt el a kocsis az öreg házaspárral az utcasarkon, Bottyánszky Krisztina

rohant be a házba

és Kleinék lakását, melyet pedig Trandafir Virgil józsefvárosi telekbiro zárt le, mivel az általa leltárba szedett butor és berendezés még egy ideig ott maradt vol-

na, önhatalmulag feltörte. A butorokat kegyetlen kézzel saját magáé hántha ki az udvarra. Szerencsére akadt jobb érzésű ember a házban, aki erről a vandalizmusról értesítette Trandafir telekbiro. Ez eljött és jegyzőkönyvet vett fel az esetről. Bottyánszky Krisztinának még semmiféle joga nem volt a lakáshoz, mert hiszen azt a Klein házaspár a következő negyedik kifizette volt és így semmi akadályozás az ingóságokat még egy lya nem volt annak, hogy a szegényházba otthagyja. Bottyánszky Krisztinának a kapott lecke után

a kidobált butorokat

sajátkezűleg kellett visszacipelnie és a helyükre rakni. Nehány nap múlva aztán megjelent a házban Trandafir Virgil telekbiroval együtt a szegényház gondnoka, Juhász István és átvette a szegényház részére a holmikat és nyomban el is szállította azokat. A szegényház vezetősége azzal kedveskedett az öreg Klein házaspárnak, hogy a szegényházban saját butoraikat adta nekik és életük hátralevő napjait évtizedek óta megszokott régi holmijuk társaságában tölthetik. Azokban az ágyakban alszanak, melyekben

fiatalon álmodoztak

és azokban a szekrényekben tartják ruháikat, melyekben hajdan a menyasszonyi ruha és Klein Márton vőlegényi ferencjósokája pompázott.

Egészen megszokták már a szegényházban az öreg férfiak és az öreg nők között. Hiszen ezek is mind akkor voltak ifjúk, mikor ők, csupa ismert alakot idéznek, mikor valamelyik így kezd valamit elbeszélni:

— Hej, hatvan év előtt, hej hetven esztendő előtt... k. e.

PÉNZT takarít meg,

ha a legolcsóbb napi áron jóminőségű

Szövetet és szabókellékeket

vásárol a Bárság legnagyobb és

legrégibb férfiszövet szaküzletében:

Lechner B. utócai

RABONG & SCHNEIDER cégnél,

Temesvár, I. Szt. György-tér püsp. palota

Elsőrangú minőségű angol és cseh

gyártmányok közvetlen importja!

Tavaszi újdonságaink megjöttek.

Tekintse meg vételkényszer nélkül

legnagyobb választéku raktárunkat.

Téli árak mélyen leszállított árban.

Alapítattott 1847. (190)

Hajtószijak
„Két cipész“
és
„Renner“-jegyü

Grossmaan Sándor	2—5 ^m	410—
	6—10 „	425—
	11—15 „	440—
	16—24 „	475—

Timșoara II., Piața Eruian
! Kivágni és eltenni !

P. Gulácsy Irén:

Fekete vőlegények

A történelem nagy temetőjében bolyongani, a behorpadt sírok elfakult sirkeresztjeiről régi idők régi örömeit vagy szomorúságait betűzgetni, visszamenni a képzelet szárnyain a múltba, feltámasztani évszázados nyugalomból a halottakat, közéjük állani, velük élni, kacagni és sirni, nemcsak történetírói feladat. Önmaga elé szabott feladata lehet a szépiroónak is. A történelmi tények által szabott keretek között fantáziája szabadon csaponghat. Készen kapja az eseményeket legtöbbször azok rugóival együtt, a történelem lapjai közül elébe sorakoznak a cselekmények szereplői szigorúan körülfatartott és megállapított jelenmel. Ezek a jellemek azonban a regényíró kezében átgyúródnak, átformálódnak, — beleilleszkednek a regény keretei közé.

Régi történelmi eseményekkel való foglalkozás sokszor a múltba való menekülés. Menekülés a sivár jelen kilátástalansága elől vagy menekülés egy még szomorubb, még reménytelenebb korszakba, amelyet ennek dacára új életbeszökkenés, új felpeszűdés követett. A magyarság történetében különösen gyakoriak voltak ezek a tragédiák, melyek borzalmassága

csaknem mindenkoron felülmulja a görög sorstragédiák minden rettenetességét is. Hisz itt mindig a nemzet léte forgott kecskán. Dzsingisz khán betörése... A törökökkel való százados harcok sok keserű emlék... Nándorfehérvár, Galambóc, Temesvár... A mohácsi vész... Negyvennyolc... Világos... Milyen gyászosan szomorú állomásai a magyar történelemnek és mindezek mellett vagy minezek okozójaként a pártoskodás, a viszály, a széthuzás, az ősi átok.

Azzal, hogy Gulácsy Irén legujabb regényében, mely Fekete vőlegények címen most jelent meg, rámutat a magyar egyenetlenkedés szomorú következményeire és mintegy tetemrehívást rendez a mohácsi sikon, talán tükröt akart tartani a mai magyarság és elsősorban az erdélyi magyarság elé, mely új életadottságai között még mindig nem eszmélt, még mindig nem talált önmagára. Ezért sokszor súlyos pörölyesapásként hullanak az író szavai öntudatunkba, hogy ez a nemzet mitsem tanult, ez a nemzet semmitsem okult a múltból. Egyébként nem is fontos, hogy a történelmi regény írójának, mert a Fekete vőlegények történelmi regény, volt-e különös tendenciája, szolgált-e különösebb célt, — az események felsorolása magában adja a tendenciát és tanulságot az

olvasónak.

Mert tanulság lehet abban is, hogy Mohácsnál a harmincezer főnyi magyar sereg vereségének egyik oka a tizszer akkora török sereggel szemben az is volt, hogy a magyarok nem támadták meg a felfejlődő török hadat, mert lovatlan lett volna nem bevárni az ellenséges sereg teljes kifejlődését. A magyarok bevárták és másfél óra múlva a törökök negyedszáz ezer magyar holttestet számlálhattak össze. Vagy nem tanulság Szapolyai János viselkedése, aki közben hadaival Szeged mellett táborozott és tétlenül nézte a magyar szabadság sirbatételét? És a versengés a magyar trónért? Habsburg Ferdinánd, a sváb, Szapolyai János, a tót, a török szultán... Az urak egymást okolták, szidták, ették. Lett sváb párt, tót párt, török párt, csak magyar párt minél kevesebb. És mintha a ma emberének is szólnának az erdélyi vajda négy évszázad előtt elhangzott szavai:

Nem a behódolás, nem a megaluvás a jövődő záloga! Nem koldulni kell az életért, hanem күzdeni... Legyen Erdély a megértés hazája, ahol melegágyat lelhessenek a tudományok, az ősi erkölcsök türelem, az egyetértés ahol minden Erdélyszülőtte egyforma...

Hogy évszázadok patinás igaz-

ságát a jelen eseményei elhomályosították, mit jelent?! Az igazság minden akadályokon keresztül is diadalmaskodik. Az igazság pedig az, hogy minden ember egyformán születik és értékét cselekedetei adják. És nem fontos az sem, hogy minden tett azonnal meghozza gyümölcsét. Talán nem is szokik érésbe minden gyümölcs. Talán a jövő trágázza. A jobb jövőt, a szebb jövőt, melynek el kell következni, mert semmi sem mulik el nyomtalanul. Ami történt, az megtörtént, — mondja Carlyle — összeolvadt a végtelen, örökké élő, örökké tevékeny mindenséggel és hatása jó vagy rossz irányban, nyiltan vagy titokban minden időben keresztül továbbmüködik. Ezért a mi cselekedeteinktől is függ gyermekeink és unokáink sorsa, aminthogy a mi sorsunkra is befolyással vannak őseink cselekedetei.

Gulácsy Irén legujabb regényéhez mindennek mi köze? Sok köze van és még soknak van köze hozzá. Történelmi regény és eseményei kapcsolatot találnak a történelem mindenkor megisméltűdő eseményeivel. A múlt összeölelkezik a jelennel és a jövővel. A regényt minden magyarnak, főleg erdélyi magyarnak el kellene olvasni, hogy ebben az összeölelkezésben feloldjon lelke, egy kissé ráismerjen

Éles nyelv Öngyilkosok földi paradicsoma

szapora forgatásával dicséri a maga késélesítő krémjét a piaci árus, aki asztalát, mely boltja, a színház előtt ütötte fel.

Nem kell többé köszörűkő, mely vízzel áztatva piszkít és a borotvát koptatja. A tudomány halad és egy francia anyától származó olasz tudós, aki Angliában él, feltalálta a köszörűkrémet. Már nemesak olyan krém van, melyet a nők az arcukra használnak, de van olyan krém is, mely a borotvát és a kést élessé teszi. Aki nem hiszi, győződjen meg róla. Tessék nézni, itt ez a borotva. Veszek egy darab fát és verem vele az életem. Lehajlok és az aszfalthoz ütöm. Ehele, egészen ki van csorbulva. Még a vizet se vágná. És most veszem a krémemet, kevés mennyiségűt rákenek vele szíjdarabra, a borotvát pár-szor végigfenem a krémezett szíjra. Ime! A borotva fényes, a borotva éles. Itt egy darab papír. Ni, milyen nagyszerűen elvágja a borotva. Kitépek a fejemről egy hajszálát. Lám, milyen remekül elnyisszantja a beretva. Tizenöt le egy ilyen krém és eltart tizenöt évig. Egy leiert egész éven át élésithet az ember.

A bámuldozó tömeg közül előrefutakodik egy paraszt ember. A felesége visszafelé ráncigálja, de az ember nem hagyja magát. Kiolvas az asztalra tizenöt apró leit és átvesz egy krém, zsebrevágja és menni akar.

Várjon még, — szól a fűrge nyelvű árus, — hadd lássuk hány évig él!

Ezzel markába nyom egy gömbben végződő üvegesőt. A fogásra a csőben levő festett éter bugyborékolni kezd, az árus a cső mellé helyez egy skálaszerű lécecskét és kijelenti:

Kilencvenhárom évig fog élni!

Erre aztán megindul a köszörűkrém a forgalom. Nem is annyira a krém miatt, mint inkább azért, mert az emberek kíváncsiak elérendő életkorukra. Az árus beszédi a tizenöt leiket, adja a krémeket és sorra jelenti ki: nyolcvanhárom év, kilencven, nyolcvankilenc, kilencvennyolc... Ugy lát-szik, mind hosszúéletű lesz, aki ezt a köszörűkrémet megveszi. Ha valaki kijelentené előtűnik, hogy az egész életjövésük bliktri, mert hiszen ezt minden gyerek tudja, hogy a kéz melegétől a festett éter forr, akkor bizonyára azt válaszolnák:

Ne beszéljen bolondokat az ur!

Önmagára és osztályostársaira, okulást merítsen a multból és így talán ősei kárán sok bajtól menekdjk meg a jelenben és jövőben.

Gulácsy Irén a mohácsi vést megelőző néhány évtized és a nagy nemzeti gyászt követő pár esztendő eseményeit öleli fel. Megismerkedünk a nemesség torzalkodásával a gyenge Dobzse László uralkodása alatt, a nagyravágyó Szapolyai János trónratörő terveivel, a békétlenkedéssel és mindazzal, ami szükségképpen a mohácsi vészhez kellett vezetessen. És megleve- nednek előtűnik a Dózsa György parasztlázadásának borzalmai, a magyar trónért való versengés minden csunyaságai, amikor nem volt elég, hogy a török helytartó Budavárában ült, hanem a magyart is elárulta a magyar. És az egész regényen végighúzódik Czibak Imre, a későbbi erdélyi vajda édesen-bus szerelme Szapolyai Borbálához, aki azonban szerelmüket nagy- ravágyásának áldozza fel és a len- gyel király felesége lesz. És ott van a regény másik érbeöntött alakja, Tomory Pál, a másik fekete völegény, akinek egész életre szóló örömgérete egy pillanat alatt semmisült meg menyasszonya tra-

Amerikai milliárdosok megvalósítják Jókai ötletét

Filadelfia, március 5.

Az amerikai dollárkirályok a napokban értekezletet tartottak, és ekkor egy olyan nagyszabású emberbaráti intézmény létesítését határozták el, amilyen eddig csak a költő fantáziájában született meg. Kimondták, hogy százmillió dollár alaptőkével szanatóriumot nyitnak azok számára, akik megunták az életüket és öngyilkossági kísérletet követtek el. Az eszme ugyanaz, amit már Jókai megirt egyik regényében. Nem valószínű, hogy az amerikai milliárdosok Jókai ötletét akarták megvalósítani, sokkal inkább indokolja elhatározásukat

az az öngyilkossági járvány, amely Amerikában is elharpódzott és már borzalmas méreteket öltött.

Erdekes, hogy az eszme leglelkesebb apostola Miss Harding, egy tizenéves gyönyörű szép milliárdos leány, aki nemrégiben szerelmi bánat miatt szintén öngyilkossági kísérletet követett el és csak nehezen lehetett megmenteni az élet számára.

Ez a szanatórium olyan fényes és pompával lesz berendezve, amilyenre eddig nem volt példa. A hatóságok messze vidékről mindenkit, aki öngyilkossági kísérletet követett el, ebbe az intézetbe fognak utalni. Itt mindenekelőtt a betegosztályba kerülnek, ahol a leghi-resebb belgyógyászok és sebészek veszik őket kezelés alá. Ha a fizikai betegségeikből kigyógyulnak, külön megfigyelő osztályba jutnak, a legelsőrangú pszichiáterek kutatják ki lelküket freudi alapon. Megállapítják az életuntság okát és a további eljárást ehhez képest alkalmazkazzák velük szemben.

Akit a nyomor kergetett a halál karjaiba, annak anyagi viszonyain segítenek. Családjának megfelelő pénzübeli segítséget nyújtanak, őt magát pedig a szakképzettségének megfelelőleg vállalatoknál helyezik el, ha lelkileg egyébként egészséges. Ha a „beteg” semmiféle mesterséget nem tud,

a megfigyelő orvos véleménye szerint egyéniségének és hajlamainak legmegfelelőbb szellemi és fizikai munkára tanítják ki,

biztos pozíciókba helyezik, és csak így bocsátják el, mint gyógyultat

az intézet kötelékéből. De az intézet további életpályájukat is figyelemmel kíséri és segítségükre siet.

Komplikáltabb az eljárás azokkal szemben, akik más okból akartak megválni az élettől. A szerelmi bánat ügyosztálya az intézet legpompásabb szekciója. Az orvosok véleménye szerint minden boldogtalan szerelm ellen a legjobb orvosság a házasság. A szanatórium mindenekelőtt kikutatja, milyen okból vált reménytelenné a páciens szerelme. Ha lehet, elhárítja az akadályokat és elősegíti a házasságot. Ha ez nem lehetséges, más

szerelmekkel, szórakozásokkal, gyönyörökkel akarnak a beteg számára feledést és gyógyulást keresni

és ily módon visszavezetni őt az életbe.

A gyógyíthatatlan betegeket a legelsőrangú kezelésben részesítik, de nem az intézetben, hanem a betegségeiknek megfelelő más gyógyhelyeken. A spleen ellen a fizikai munkát alkalmazzák gyógyszerképpen, a melanchólikusok és egyéb lelki betegeket idegszanatóriumokba utalják. Mindezt az intézet költségén. Fizetni csak annak kell, aki maga is dugszdag ember és csak a gyógyulás befejezése nem kötelező, a tapasztalatok alapján mégis remélik, hogy az önkéntes után. Ez a fizetés egyáltalában tes adományokból több millió dollár jövedelmet tudnak a szanatórium alap javára tartalékolni.

Külön osztály lesz azok számára, akik csak szimulálnak,

akik csak látszólagos öngyilkossági kísérletet követnek el, csak azért, hogy az öngyilkosok földi paradicsomába bejus- sanak.

Az orvosok megfigyelése hamarosan ki tudja deríteni az ilyen szélhámosságokat. Akiről ez a súlyos gyanu bebizonyul, azt azonnal elbocsátják az intézetből és csak akkor veszik fel újra, ha komoly és elhatározott szándékkal lövik főbe magukat, vagy ugranak le a harmadik emeletről.

Amint látjuk, a szanatórium vezetősége mindenre gondol és az öngyilkosjelöltek már is lázas türelmetlenséggel várják a szanatórium megnyitását.

Azután jött a késői megtorlás, Erdély egyé fogódzott. És megindult és ment és robogott, jajos, viharos torz századokon át új tavaszra, magot megőrző, kincseket-zsarátot holnapra átmenő, halálban életet esküdő örök hivatása, a magyar jövő elé...

A Fekete völegények történelmi regény és pedig a történelmi regények azon fájából, melyek nem hamisítják meg a multat, hanem a történetírás komoly anyagát komolyan használják fel. Gulácsy Irén fel is használta az összes rendelkezésre álló forrásmunkákat Bunyitay Vincétől, Andrassy Gyula grófig. Hogy a mű mégis regény maradt és nem lett komolykodó, tudálekos történelmi fércmunka, erről Gulácsy Irén regényírói készsége, élénk fantáziája, mesélő tehetsége gondoskodott. Nem négy évszázad távlatából nézi az eseményeket, hanem élővé idézi a multat, behelyezkedik ebbe a feltámasztott multba, együtt él, együtt vigad és együtt sir alakjaival, akik nem bábok, hanem élő, szerető, ére- nyekkel és hibákkal teli emberek. Szerelmük forrón perzselő, mámo- ros és kábitó, ravaszáguk rideg és számító, hűségük szívből fakadó, bensőséges, árulásuk, irigységük,

Szalámigyáros lett

lett Emanuel Emil, aki Berlinben ismét vagyonra tett szert

Temesvár, március 6.

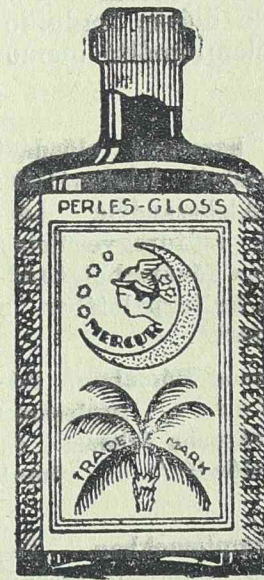
Emanuel Emil temesvári nagykereskedő mult év elején úgy kívánt boldog új esztendőt nagyszámu temesvári hitelezőjének, hogy óriási adósságait hátrahagyva Németországba utazott. Az Emanuel-ügy sok port vert fel és a lapok heteken-hónapokon keresztül hasábotkat irtak a szenzációs vagyonbukásról, melynek vége az lett, hogy az Emanuel-cég ellen a még ma sem bevégződött esődöt kérték. Magáról

a nagy életművész

Emanuel Emilről hónapokon keresztül nem lehetett tudni, hogy hol tartózkodik, amíg végül hírek szivárogtak ide, hogy egy berlini szanatóriumban fekszik. Most aztán, hogy a neve Temesvárott ne menjen teljesen feledésbe, Emanuel Emil ismét hallat magáról. Értesítés érkezett Temesvárra, hogy az Isten felvitte a dolgát. Eleintén egy szalámigyár képviselőtét vállalta, később azonban

társtulajdonosként

lépett be a szalámigyárba és ez a vagyonbukott Emanuel Emilre jellemző: néhány százezer leiel. Az őszkor a családja is kiutazott hozzá. Emanuel tehát ismét gazdag ember és újra élhet passzióinak. Tagadhatatlan, hogy ügyes és szerencsés kezű ember, akinek sikerül súlyos válságokon át idegen helyen, ismeretlen emberek között új egzisztenciát teremteni.

A legkiválóbb

**Perlessgloss-
APRETURA,
TALPPOLITUR,**

valamint minden
cipész iparhoz
szükséges vegyi
termékek a

MERCUR
készítmények.

Gyártja:

Kozák és Sámson

Cluj, Str. Regina Maria 9. — Telefon 7-59.

Kapható minden jobb bórüzletben.

hatalmaskodásuk mind-mind, ha visszataszító is, ha szemérmetlen is, ha ellenszenves is, de mindenkor őszinte.

Gulácsy Irén remekművet alkotott, amelynek egyetlen hibája talán, hogy — tulsokat ölele föl az anyagból — kissé terjengős, de ennek dacára sohasem válik unalmasá. A cselekmény gyorsan per- gő, az események drámai gyorsasággal követik egymást. Beosztása nemesak a történelmi események, hanem a regény szempontjából is jól megfontolt. Nyelvezete eredeti, zamatatos, erdélyiesen magyaros. Új szókészpései néha erőszakoltaknak látszanak, de mindent feledtet rá- gyogó meseszövése, a történelmi le- vegő hűségese érzékeltetése. Ne- künk erdélyi magyaroknak Gulácsy Irén regénye kisebbségi re- gény is, melyet éppen ezért nem- csak olvasni, hanem okulni és tanulni is belőle, kétszeresen köteles- ségünk.

A Fekete völegények három kö- tetben a budapesti Singer és Wolf- ner irodalmi intézet kiadásában je- lent meg. Hogy a mű kiállítására en- nek megfelelő talán felesleges kü- lön hangsúlyoznunk.

Vuchetich Endre

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-32

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-43

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az évközlésben 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában 1 lei c.k., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

A lakáshiány

megoldására, a városi mérnöki hivatal memorandumot intézett a városi tanácshoz. Ebben felsorolja, hogy a tréncaszárnyában százharmincyolc, az epreskertben hatvanöt, a járványkórház melletti barakkokban hetvenkét és vasuti kocsikban tizenhárom család szorong. Ezekon kívül igen sok család lakik olyan pincékben, amelyek lakásra egyáltalán nem alkalmasak. Végül számolni kell azzal is, hogy a lebontásra megérett házakból is évente kilakoltatnak több családot, amelyek részére szintén kell lakásról gondoskodni. A mérnöki hivatal szerint az építendő ötven munkáslakáson kívül még háromszázötvenegy lakásra volna szükség, hogy Temesvárott a lakásínség megszűnjék. Ez összesen harminc millió lei költséggel járna. Az állandó választmány egyik legközelebbi ülésén foglalkozik majd a figyelemreméltó memorandummal.

— **Cantacuzino hercegnő előadást tart Aradon.** Aradról telefonálják: Cantacuzino Alekszandria hercegnő, a romániai kultúregyesületek főelnöknője, tegnap a fővárosból Aradra érkezett. Ma a kulturpalotában a hercegnő előadást tart.

— **Jorga professzor Rómában.** Rómából jelentik: Jorga professzor tegnap az olasz fővárosba érkezett és hétfőn tartja első előadását a római egyetemen.

— **Hamvazás a templomokban.** Tekintettel arra, hogy hamvazászerdán sok embernek nem engedte meg a foglalkozása, hogy templomba menjen és hamvazkodjék, az egyház ezeknek alkalmat ad az utólagos hamvazkodásra. Ma délelőtt féltizenkettőkor valamenyny katolikus templomban az utolsó mise után hamvaznak a lelkészek.

— **A temetőbizottság elnöke.** A város állandó választmánya a temetőbizottság elnökének Sagonvici Sámuel dr. városi főjegyzőt nevezte ki. A temetők kezelését ezentúl is a városi temetkezési vállalat fogja végezni. A temetőbizottság működése az ellenőrzésre vonatkozik.

— **Giuart egyetemi tanár előadása.** Ma este a Simplonnal Temesvárra érkezik Giuart Jules lyoni egyetemi tanár, aki hétfőn délután a Tiszti Kaszinóban, kedden délután pedig a műegyetem dísztermében tart érdekfeszítő előadásokat. Az egyetemi tanárt ünnepélyesen fogadják és a bizottság élén Bogdan Antal dr. prefektus áll. Giuart tiszteletére kedden este a Ferdinand éttermében bankettet rendeznek.

* **Temesvár szenzációja a Pátriabar márciusi műsora lesz.** Nézze meg egyszer.

Legteljesebb összhang és egyetértés uralkodik újból a Goldis-csoport tagjai között

Temesvár, március 6.

A belpolitikai élet homlokterében napokon keresztül a Goldis-csoport kebelében végbemenő események állottak, amelyek kritikus helyzetet látszottak teremteni. A csoport számos tagja ugyanis hajlandónak mutatkozott realitárisan arra az utra, amely a kormánypárttal való fúzióhoz vezet. Szakadásra a csoport tagjai között azonban nem került a sor, mert az utolsó pillanatban Goldis László győzött és hívei újból melléje álltak. Moldoveanu Viktor dr., az új belügyi államtitkár akciójával jóformán egyedül maradt. A Goldis László vezetése alatt álló képviselők ugyanis értekezletet tartottak és azon határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a frakcióhoz tartozó képviselők örömmel állapítják meg, hogy a vezetőség

észszerűen irányítja

a párt ügyeit. Ezért a frakció teljes bizalommal viseltetik Goldis, Lepadatu és Lupas személye iránt, valamint biztositja őket legteljesebb szolidaritásáról. A csoport megbizta Goldist, hogy belátása szerint teljes hatáskörrel határozzon politikai kérdésekben. Ez a határozati javaslat Goldis Lászlót tette a helyzet feltétlen urává. A csoportban történeteket világitja meg Andras György bánsági képviselő alábbi nyilatkozata, aki Goldis egykori titkára volt és legutóbb a fővárosban közvetlen közelről szemlélhette a fejleményeket.

— Elsősorban annak a tendenciózus beállításnak a cáfolására szoritkozom — mondotta Andras képviselő — hogy nines és nem is volt

kormányválság.

Sőt még kormányátalakítási szándékról sem lehetett beszélni és az Averescu miniszterelnök vezetése alatt álló néppárt, valamint a Goldis László irányítása alatt álló román

KÖZÖS FRONT A SZOVJET ELLEN. Bécsből jelentik: Zalenszki lengyel külügyminiszter Genfben való utaztában nyilatkozott a Neue Freie Presse tudósítójának és a leghatározottabban megcáfolta azokat a híreszteléseket, mintha Lengyelország és Anglia között tárgyalások folynának abban az irányban, hogy Szovjet-országgal szemben közös frontot teremtsenek. A feszült lengyel-német viszonyról a lengyel külügyminiszter kijelentette, hogy Lengyelország jóakarattal igyekszik a nehézségeket elsimítani.

— A tej ára Temesvárott. Március hónapra a tej árát Temesvárott következőképpen makszimálták: fölözött tej literje a piacon három lei, nyersen hat lei, házhoz szállítva hét lei. Pasterizált tej a tejesarnokban kilenc lei.

— **Nines borralaló.** Bukarestből táviratozzák: Március tizedikétől kezdve a vasuti étkező kocsikban eltörlik a borralaló rendszert és ehelyett tíz százalék kiszolgálási illetéket számítanak föl.

* **Bérrautók, precíz javítóműhely, autók garagirozása, akkumulátor-töltés, autók vétele és eladása.** Éjjeli szolgálat. Autóorient garage. Bemutca. Telefon 23-24 és 14-93.

— **Embert ölt a felrobbant gránát.** Resicáról jelentik: A gépgyár hadfelszerelési osztályában régi gránátokat raktak egy vasuti kocsiba. Az egyik gránát véletlenül fölrobbant és egy munkást megölt, egy másikat pedig súlyosan megsebesített.

nemzeti párt a legteljesebb összhangban működik egymással. Amit a Cuvantul az utóbbi héten irt, az nem más, mint sajtókampány és Moldoveanu Viktornak, ennek a túlfűtött temperamentumu képviselőnek az akciója. Averescu miniszterelnök sohasem kérte fel Goldis Lászlót a fúzióra és sohasem tett neki erre célzást, mert a két kormánypárti csoport között a legteljesebb összhang és egyetértés uralkodott és uralkodik. Goldis távollétét használta fel Moldoveanu akciója keresztülvetésére, de ebben Manu György dr. képviselővel teljesen magára maradt. Ami azt a nyilatkozatot illeti, amelyet a Cuvantul közölt és amelyre a Déli Hírnap is hivatkozott, hogy a Goldis-csoport parlamenti tagjai és prefektusai kérték volna Goldis Lászlót a

fúzió keresztülvételére

és amely nyilatkozat 1926 december huszonhatodikáról van keltezve, annak egészen más a háttere. Megjegyzendő, hogy Moldoveanu dr. Goldis Lászlónak az unokaöccse és ezt a rokonsági köteleket használta fel Moldoveanu arra, hogy akcióját kezdeményezze. Egyetlen parlamenti tag, vagy prefektus sem kérte a néppártba való belépését és ilyen feltételt Averescu miniszterelnök nem is követelt. Goldis Lászlónak Temesvárról Bukarestbe való visszatérése után értekezletet tartottak a parlamenti csoport tagjai, huszonötön a miniszter lakásán és legteljesebb bizalmunkról, valamint szolidaritásunkról biztosítottuk nemesak Goldist, hanem Lepadatu és Lupas minisztereket. Ugyanekkor felhatalmaztuk őket, hogy

teljes hatáskörrel

a jövőre vonatkozólag úgy cselekedjenek, amint azt jónak látják. Közöttünk a legmagyobb egyetértés és összhang uralkodik és feltétlen bizalmunkat helyeztük Goldis László ténykedéseibe.

— **Álomkórban két napi alvás után meghalt.** Bukarestből táviratozzák: Carghi Cremedi jasi ötödéves orvostanhallgató három nap előtt álmokórban megbetegedett és két napi alvás után meghalt anélkül, hogy egy pillanatra is sikerült volna magához téríteni. Az orvosok szigorú intézkedéseket léptettek életbe, mert az álmokór igen veszedelmes és járványos betegség. Mindazokat a személyeket, akik az elhalt orvostanhallgatóval érintkeztek, járványkórházba helyezték el.

ÚJBÓL HARCOLNAK MAROKKÓBAN. Londonból jelentik: A Daily News tangeri híradása szerint Abd el Krim behódolása óta most első ízben jelentenek megint harcokat Marokkóból. Tegnap Tangerben nehéz tűzérsegi ágyuzást hallottak. Attól tartanak, hogy a kiújuló háboruszkodás a Párisban folytatott tanácskozásokra vezethető vissza, amelyek a tangeri statutum felállítását célozzák.

— **Nem vonatkozik a táncadó a tánciskolákra.** A belügyminiszterium legújabb intézkedése értelmében a táncrendelet a tánciskolákra nem vonatkozik. A tánciskolákban azonban csak beiratkozott tanulók táncolhatnak. Amennyiben előfordul, hogy tánciskolák mulatságain idegenek is táncolnak, a táncdíj fizetésének kötelezettsége azonnal életbelép. A tánc tanárok díjmentes tánc tartása iránti engedélyüket minden három hónapban megújítani kötelesek.

MEGSZAKADT DIPLOMÁCIAI ÖSSZEKÖTTETÉS. Newyorkból jelentik: Az Unio és Mexikó között megszakadt a diplomáciai összeköttetés. Teles Ilez, Mexikó washingtoni követe már haza is utazott. Ninesen kizárva, hogy a diplomáciai viszony megszakítását nemsokára hadüzenet követi.

— **Tartalékos tisztek jelentkezzenek.** A temesvári hadkiegészítő parancsnokság felhívja azokat a tartalékos tiszteket, akik csapattestekhez beosztást nyertek és katonai könyvüket megkapták, hogy a tartalékos tiszti láttamozás elnyerése végett a temesvári hadkiegészítő parancsnokságon március 1-től április 1-ig terjedő időben jelentkezzenek. Mindazok, akik ezt a jelentkezést elmulasztják, a katonai törvények értelmében büntetésben részesülnek.

* **A Lloyd-Tavernában már a teljes új műsor, vasárnapi teadélután is teljes új műsor.**

— **Örzik az orosz delegációt.** Bukarestből táviratozzák: Az orosz-román vegyes bizottság folytatta ülését Kisenevben. Az első ülésen az orosz delegáció vezetője elnökölt, mert szokás szerint a vendégküldöttség adja az elnököt. Megvizsgálták az utóbbi időben történt határincidenseket. A foglyok repatriálásának kérdésére nem került a sor, mert ezt a kérdést a kormányok közvetlen tárgyalás útján fogják megoldani. Az orosz delegáció őrzésére a hatóságok megszeméltő óvintézkedéseket tettek, mert hír szerint az orosz monarchisták ellenséges tüntetést szándékoznak rendezni.

— **Mindenáron meg akar halni.** Néhány hét előtt Teles Iona egy belvárosi szállodában megmérgezte magát. Az orvosok akkor megmentették és az életunt fiatal nő azt vallotta, hogy azért akart meghalni, mivel a férje, Teles Péter ügynök, el akar tőle válni. Mikor tegnap délután Teles Péter hazatért a Lloyd-soron levő butorozott szobájába, háziasszonya figyelmeztette, hogy a felesége várakozik odabent. Teles rosszat sejtett és a rendőrségre ment, ahonnan Barna József detektívvel tért vissza. Amidőn a két férfi a szobába lépett, Teles Iona felállott a diványról és egy révolverv tartott a halántékához. Barna detektív még idejekorán elkapta az asszony kezét és a lövés a falba hatolt. Az asszonyt a rendőrségre kísérték. A révolverv kiderült, hogy az közönséges serétpisztol, amely emberélet kioltására alkalmatlan.

* **Konyhaberendezések.** alpakka evőeszközökészletek, valamint szervírozáshoz szükséges tárgyak, kerti felszerelések legutányosabban Scherter Ottó vaskereskedésében Temesvár, Belváros.

— **Kisorsolják a Cladirea házát.** A Cladirea temesvári házépítő egyesület tudvalevőleg a vágóhid mellett épült házát kisorsolja. A sorsolást többizben elhalasztották, legutóbb azért, mert nem volt meg a szükséges pénzügyminiszteri engedély. Az egyesület most ezt az engedélyt is beszerezte és így a sorsolást Malaiu Titus közjegyző közbenjöttével március tizenharmadikán délután négy órakor a belvárosi Böhm-féle vendéglőben, Tiszti Kaszinó, feltétlenül megtartják.

* **Heim Emy dalénekesnő és Szatmáry Tibor zongoraművész is közreműködik a Zenebarátok hétfői Beethoven emlékünnepe. Jegyek Bannánál.**

Uri szabóóság Kirity József
valódi angol szövetek raktára
Belváros, Szentgyörgy-tér 4,
I. emelet.

A holdban levő birtokaival csalt egy büntetett előéletű nagyváradi leány Temesvárott

Temesvár, március 6

Knauer Margit, aki jelenleg huszonöt esztendő, Nagyváradon született és ottani előkelő családból származik. Az apja bankigazgató volt, a bátyja katonatiszt és négy nővére mind hivatalba jár. Knauer Margit 1918-ban a kereskedelmi iskolában érettségit tett. A román impérium kezdetén a nagyváradi utlevélhivatalban teljesített szolgálatot. Egy szép napon rájöttek arra, hogy illetéktelen személyeknek adott Magyarországra szóló utleveleket, azonkívül kémkedés is bizonyult reá. A sziguranca előgata és Knauer Margit akkor

hadbíróság elé került,

amely 1920-ban tíz évi kényszer-munkára ítélte. Ebből csak néhány hónapot töltött ki, mert a fogoly-csere akció során kiadták Magyarországnak. Szabályszerű utlevéllel azonban visszatért Nagyváradra, ahol ügynökségi irodát nyitott 1922-ben. Az iroda, amely importtal és eksporttal foglalkozott, eleintén jól ment, később azonban bajok támadtak. Kilenc cég, melynek százezer leinél nagyobb összeggel nem tudott elszámolni, feljelentette és Knauer Margit törvénytelenül előkerült, amely három és fél évi fogságra ítélte. Mint büntetett előéletű nem akart többé visszatérni szülővárosába és így

Temesvárra jött.

Itt felkereste egyik távoli rokonát, Cziák György vasuti hivatalnokot. Előadta, hogy Temesvárott több telke van, ezeket el akarja adni és azért tartózkodik itt. Megkérte Cziákyt, hogy az eladásig adjon neki lakást és ellátást. Ezt meg is kapta, sőt később

pénzt is kért kölcsön. Kisebbszegekben összesen huszezer leit és negyven dollárt kapott. Mikor Cziák már igen sürgette, hogy mi lesz a telkek eladásával, Knauer Margit a Metropol-szállóba költözött és ott is étkezett. Három hónapig lakott és étkezett a Metropolban és végül, mikor már türelmetlenkedni kezdtek a fizetés miatt, tizenhétezer lei

adósság hátrahagyásával

távozott. A Metropolból a Park-szállóba költözött, ahol négyezer lei adósságot esinált. Közben Preskura Antal temesvári lakostól négyezer leit kért kölcsön, hogy szállóbeli tartozását kifizethesse. Azután magánlakást keresett. A Bonnaz-utca 12. sz. alatt Schwab Melittánál bérelt butorozott szobát és ott is előadta birtokeladási megbeszélését. Schwab Melitta azonban nem volt olyan hiszekegy, mint a többi hitelező és mikor már második hete nem kapta meg a pénzt, elment a józsefvárosi rendőrségre. Perian György rendőrigazgató beidézte Knauer Margitot. A kihallgatás során

önként beismerte

eddiggi szélhámoságait, mire átkísérték a rendőrprefekturára, ahol Gutu Athanász, a bünyügyi osztály vezetője hallgattaki. Csendes, nyugodt hangon mondta el élete folyását és temesvári szélhámoságait. Arra vonatkozólag, hogy mit esinált a pénzzel, holott sem szállását, sem ellátását nem fizette sehol, nem tud kielégítő választ adni. Knauer Margit egyelőre a rendőrségen marad, a vizsgálat befejezése után átkísérik az ügyészségre.

— Az öngyilkos diák. Megirtuk, hogy Boesan János, a temesvári tanítóképezde tizenhétéves növendéke öngyilkosságot követett el. Tettét állítólag azért követte el, mert a tanári konferencia az intézetből való kizárára ítélte. Az öngyilkos diák írásai között tegnap egy levelet találtak, amely bizonyára szintén befolyással lehetett lelki hangulatára. A levelet a diák anyja írta néhány nap előtt és ebben többek között azt közölte fiával, hogy férjhez ment, de azért ne higgye a fia, hogy most már elégánsan fog járni, mert leveszi róla a kezét, ha nem becsüli meg magát. Ezek a sorok kétségtelenül befolyással lehetnek a fiatal Boesan elhatározására.

* A hétfői Beethoven emlékünnepe két szólista is közreműködik. Jegyek Banatnál.

— Öt éve dézsmáltak egy áruraktárt. Arról telefonálják: A rendőrség letartóztatta a közismert Domán Sándor aradi szőnyegnagykereskedő cég szolgáját, Farkas Sándort, valamint az Arad-Csádadi Gazdasági Takarékpénztár bérpalotájának házfelügyelőjét, Podina Mladint. Mindketten azzal vannak vádolva, hogy öt év óta rendszeresen lopkodták a cég áruraktárából az értékes darabokat. Több százezer lei értékben szőnyegeket, függönyöket, paplanokat és egyéb cikket loptak el. A zsákmányt Podina értékesítette, aki hírhedt csempész volt. A két tolvajt átadták az ügyészségnek.

* Mindenki ott lesz Karin Michaelis vasárnapi felolvasásán. Jegyek Banatnál.

— Két orosz emigráns családja. Párisból jelentik: Több francia képviselő bepörölt két orosz alattvalót család címen. Az oroszok a képviselőktől több mint egymillió frankot csaltak ki azon a címen, hogy a bolsevista uralom rövidesen várható megszűnése után a petróleumkoncessziókat kapnak a Kaukázusban.

— Nagyarányu család egy zálogházban. Budapestről jelentik: A központi zálogházban nagy családnak jöttek a nyomára. Vas Aron becsüs összejátszva Brunner Pál zálogházi tisztviselővel reneteg értéktelen holmit helyezt el a zálogházban, amelyekre tekintélyes kölcsönöket adtak és azokat maguk vették fel. Az államt több mint félmilliárd koronával károsították meg. Az volt a tervük, hogy a szerzett pénzzel kiszkönek Amerikába. A hűtlen tisztviselők közvetlen feljebbvalóit is előállították a rendőrségen. Jámbor Sándor főnököt és Eliás István üzletvezetőt kihallgatásuk után őrizetbe vették. Ezek azt vallották, hogy tisztviselőikben annyira megbiztak, hogy az általuk kezelt esomagok átvizsgálását feleslegesnek tartották.

— A rablógyilkos terroristát saját sógora jelentette fel. Budapestről jelentik: Winkler Guidó Ferenc, aki a vörös uralom alatt a hírhedt terrorcsapat egyik tagja volt és számos rablógyilkosságban résztvett és aki egyik gyilkosa Ferry Oszkár esendőrfóparancsnoknak is, némég külföldről visszatért Magyarországra és most ott bujkál. Rövid idő előtt különböző vidéki városokban látták, Winkler Guidó Ferenc egyik bizalmas embere volt a vérszomjas Szamuelynek. Kézrekerítésére széleskörű nyomozást indítottak. Érdekes, hogy ellene a feljelentést saját sógora tette.

* A Pátia-barban vasárnap 5 órai tea teljes esti műsorral.

— A Repriz könyvrovata. Erdély és a Bánát valamennyi könyvgyűjtője, könyvkedvelője olvassa a Reprizt, aki régi könyvet vásárolni, vagy eladni óhajt, legnagyobb eredménnyel a Repriz könyvrovatában hirdethet. Előfizetőknek hirdetési kedvezmények! A Reprizt illet minden közlemény Timisoara Szentgyörgytér 4. sz. alá küldendő (Déli Hírlap kiadóhivatala).

Szerelmem - Házasság - Válás

témájáról fog

Karin Michaelis

vasárnap este a Tiszti Kaszinóban felolvasni.

Jegyek Banat Hírlapirodában.

(70)

— Csata olasz és albán katonák között. Durazzóból jelentik: Az olasz és albán katonák között összetűzés támadt, amely valóságos ütközetté fejlődött. Az egyik albán katona megölt egy olasz katonát, amire az olaszok puskatűzzel és gépfegyverrel támadtak az albánokra. Mindkét részről több halott és sebesült maradt a harc után.

* Vasárnap 10—12 között is kapható jegy a Karin Michaelis esti előadására. Jegyek Banatnál.

— Áruló lett Sanghai főkörmányzója. Sanghaiból jelentik: A munkásság hangulata igen izgatott. A szakszervezeti szövetség kijelentette, hogy amint a kantoniak megkezdik az előnyomulást, azonnal proklamálja a sztrájkot. Hírek szerint a sanghai tartomány főkörmányzója átpártolt a kantoniakhoz és csapatával elvágta azokat az utvonalatokat, melyeken a santungi segédesapatok Nanking és Sanghai felé vonulhatnak. Ha ez igaz, ugy ebben az esetben már a Sanghaiba szállított csapatok is veszélyben forognak.

— Beethovent grammfonon népszerűsítik. Londonból jelentik: A Beethoven centennáriumot előkészítő bizottság tegnapi ülésén elhatározta, hogy Beethoven műveit grammfononlemezre veszi fel és így népszerűsíti. A bizottság erre a célra husz millió font sterlinget fordít.

* Kern Pál bórkereskedés, Temesvár, II., Fő-utca 22. — Fiók: IV. Uri-utca 8.

— Monopolárut loptak. Mult esztendőben a józsefvárosi pályaudvaron ismeretlen tettesek feltörték egy vasuti teherkocsit, melyből különböző állami monopolárutakat loptak el. Ebben a manipulációban, mint később kiderült, egy Janovan nevű elbocsátott rendőrgyűnök is benne volt, aki váltalta az árak értékesítését. Így többek között huszonnégy lopott játékkártya esomagot eladott. Gombás Gyulának, a Royal-kávéház tulajdonosának. Mikor a dolog kitűdött, az ügy a bíróság elé került, amely a kávést ötezer lei pénzbüntetésre ítélte. Gombás Gyula az ítélet ellen felebbezett, azonban a tábla a felebbezést elvetette.

Megérkeztek a legújabb

tavaszi cipőújdonosságok a

„Gloria“-ba

Lloydsor.

Szürke cipőkben nagy választék

* A legjobb szórakozás a Pátia-barba menni.

— Felülvizsgálati sorozás. A temesvári hadkiegészítő parancsnokság felhívja mindazon tartalékos, volt osztrák—magyar hadseregheli tiszteteket, akik rangjuk elismertetése iránti kérényüket akár a hadkiegészítőnél, akár a hadügyminiszteriumban benyújtották, de a hadsereg tartaléklálományába eddig még nem nyertek kinevezést, hogy felülvizsgálati sorozás végett a március hó 11—17. között, vagy május hó 16—19. között folyó sorozásokon feltétlenül jelentkezzenek. A nem temesváriak az illetékes járási sorozóbizottság előtt tartoznak jelentkezni.

* Bánáti Szanatórium Strada Odobescu 2. Modern gyógyintézet, beszédteti-, női-, bel-, ideg-, gége-, fül-, szülészeti-, gyermek-, szem- és bórbetegség részére, röntgenlaboratórium, electrotherápia, diétás konyha.

— Tolvajok egy autógarázsban. Somogyi Jenő, a temesvári államépítészeti hivatal főnöke, feljelentést tett a rendőrségen, hogy a hivatal garázsából ismeretlen tettesek elloptak egy autómágnest hétezer lei értékben. A rendőrség megindította a nyomozást.

* Kerttulajdonosok! Holub Ferenc nyug. városi főkertész (Józsefváros, Fröbel-utca 26) elvállalja új kertek izléses és lelkiismeretes létesítését, ugyszintén valamennyi kertimunkálatok végzését. Ugyanott gyászkoszorúk és csokrok kaphatók. A kertészetbe vágó mindennemű munkák gyors és pontos eszközlése. Rendelések a virágüzletben elfogadhatnak.

— Anyakönyvi hírek: Születtek: Recht Róza, Fried Arnold, Precupas Mihály, Raduti Illés. Meghaltak: Georgescu Vazul 40, Muntyán Mária 60, Bondu Anna 21, Szabó Ágnes 76, özvegy Czintula Erzsébet 66 éves korában. Házasságot kötöttek: Fratila János és Chevireran Mária, Mitru Marin és Russ Paulina.

Őrizkedjünk az ártalmas arconcsökök használatától, mert ezek rettenetes rombolást visznek véghez az arcon. A világ legszép és legelőkelőbb hölgyei a **Földes Margit Cremet** használják, mert zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

* Feltámasztott halott az orvostudomány legújabb szenzációja. De szenzációsabb a Rádió-Technika csodái. Timisoara, I. Szt György-tér.

— Sintörésből vasuti katasztrófa. Moszkvából jelentik: A Moszkva és Vladivosztozk közötti vonalon a moszkvai gyorsvonat sintörés miatt kisiklott. Hat kocsi felborult és teljesen összetört. A halottak és sebesültek száma még ismeretlen. Ugyanazon a vonalon aznap a visszafelé haladó gyorsvonat szintén sintörés miatt kisiklott. Ennél a balesetnél csak sebesülések történtek.

Művészet

A Doina hangversenye. Tegnap este tartotta meg a temesvári Doina-dalegylet hangversenyét a színház termében. Az est ugy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. Megjelent a temesvári román társadalom minden számottevő tagja és a testvérdalárdák. A hangverseny minden egyes száma zajos tapsokat aratott és különösen elismerésre talált Dragoi Sabinnak, a kiváló zeneszerzőnek E-moll liturgiája. Joggal állapíthatjuk meg, hogy a Doina énekkara ma egyike az ország legképzettebb dalárdáinak. A rendezés érdeme Gradinariu Emil városi kulturtanácsnokot, valamint Haica kapitányt illeti meg. Dragoi Sabin virtuoziatással vezényelte az énekkart és nagy elismerésben volt része.

Ünnepe van ma városunk zenei kultúrájának, amikor esti 9 órai kezdettel a Zenebarátok Társasága tartja a Tiszti Kaszinó nagytermében fényes Beethoven-emlékhangversenyét. A nagyszerű műsor keretében Szathmáry Tibor, az ünnepelt fiatal magyar zongoraművész Beethoven C-dur zongoraversenyét játsza zenekari kísérettel. Neubauer Gida vezényeltével Heim Emmy kamaranékesnő a nagy zeneköltő skót dalait énekli. Még csak esekély számú jegy a Banatnál és este a pénztárnál.

Színház

Műsor:

Vasárnap délután háromkor: A Cirkuszhercegnő.

Vasárnap délután hatkor: Szomorúságának énekes.

Vasárnap este félkilencor: Cirkuszhercegnő.

Hétfőn este félkilencor: Szomorúságának énekes.

Az emberiség jövendő hazája Afrika

Berlin, március 5.

Örök problémája a tudomány-
nak, hogy hány ember számára
nyújt a föld életlehetőséget és nem
egy tudós szentelt hosszú időt an-
nak a gondolatnak, vajjon ki le-
het-e számítani, hogy maximális
beállítás mellett tulajdonképpen
hány emberi életet bír el a föld.
Két német tudós, Penek Albert
és Fischer Alajos komoly tanulmányokat írtak legutóbb erről
a kérdéssel és mindegyik más és
más nézőszögből fejti meg a pro-
blémát. A két tudós közül Penek
az optimistább és Fischer a pesz-
simistább. Ezidő szerint mintegy
1280 millió ember él a földön és
amíg Penek szerint

8000 millió ember

tudna itt megélni, addig Fischer
csak 6200 millió ember eltartására
mondja alkalmasnak a földterü-
letet.

Mindkét tudós számítása azon-
ban megegyezik egyetlen tényben,
még pedig abban, hogy Európa
már majdnem elérkezett ahhoz a
határhoz, amikor több ember szá-
mára aligha nyújthat megélhe-
tést. Európának ma 460 millió la-
kosa van és a két tudós 570 milli-
óra becsüli annak a lakosságnak
számát, amely Európában mind-
össze táplálékra és kenyérré tart-
hat számot.

Ilyenformán ma Európában
már 82 százaléka lakik annak az
emberiségnek, amelyik

valóban megélhet.

egy, hogy a földrajztudósoknak,
és a gazdaságtudósoknak elég sok
következtetést lehet levonni. Ázsiá-
ban 1003 millió ember él és míg
Penek mintegy 1500 millióra, ad-
dig Fischer 1700 millióra teszi
azoknak a számát, akik Ázsiában
meg tudnak élni, vagyis egyik
számítás szerint Ázsiában is már
a maximális lakossági lehetőség
számának 72 százalékáig jutottak
el. Amíg Afrikában most mind-
össze 140 millió ember él, addig
Penek szerint ott 2320 millió, Fi-
scher szerint pedig 1650 millió
ember tudna megélni, vagyis Af-
rika népességi lehetőségének ed-
dig csupán 6, illetve 8 százalékáig
jutott el. Afrika az a földterület,
ahol még az emberiség számára

nagy lehetőségek

nyilhatnak. Még kevésbé, mint
Afrikát használta ki eddig az em-
beriség Ausztráliát, ahol mind-
össze eddig 8 millió ember él, ho-
lott Penek szerint 480 millió. Fi-
scher szerint pedig 280 millió em-
ber élhetne meg ott, vagyis a mai
lakosság még csak legfeljebb 2,
illetőleg 3 százaléka annak az em-
bertömegnek, amely ott megélhe-
tést találhatna. Délamerikában az
egyik szerint csak 3-5, a másik

szerint pedig csak 6 százaléka él a
maximális lakossági lehetőségnek,
amennyiben Délamerika mai 67
millió lakos helyett Penek szerint
2000. Fischer szerint 1200 millió
embert tudna eltartani. Északame-
rikában már

a bevándorlások folytán

más a helyzet, mert ott már 145
millió ember él, holott Penek 1120,

Fischer 800 millióra becsüli Észak-
amerika maximális lakosságát és
így a mai lakosság legfeljebb 14,
illetőleg 19 százalék.

Penek azt mondja, hogy az em-
beriség mai száma 23 százaléka a
maximális lehetőségnek. Fischer
szerint viszont már 30 százalékát
értük el annak a lakossági szám-
nak, amelyet a föld eltarthat.

Humoros utilevelek

Párisi levél

Páris, 1926. szept. hó 15.

Kedves Szerkesztő ur!

A levélírást most egy kissé ne-
hezebb körülmények között kez-
dem, mert Vichyben alaposan
könnyebb lettem, a kura na-
gyon a „beurre“-ömre ment, el-
vesztettem en bon pointe-omat és
így nem bírok, mint eddig, hasból
is írni és vége nálam a „has“, al-
koss, gyarpits“-nak úgy, hogy fej-
ből kell most írnom és így nem tu-
dom a leveleket oly szaporán meg-
szülni mint a fa, amelynek ugyan
szintén fogalma sincs arról, hogy
azokat hogyan produkálja.

A Concordia téren való megállá-
podásunk folytán, onnan akarok
a városra átfutni a nevezetesegek-
nél megállva.

A Párisba érkező ugyanis a leg-
helyesebben cselekszik, ha itt au-
tóra ül és innen két óra alatt a
Champs-Elysées és a boulevardo-
kon keresztül hajtva, kívülről
megtanulja Páris megismerni.
Így aztán ha már keresztül-cacnul
ment a városon, úgy a nagy távol-
ságokat mindig a földalattin teheti
meg a legkényelmesebben és leg-
villámgyorsabban.

A földalattik, a „Métropolitain“
(Métró) és a „Nord-Sud“ 12 vo-
nallal bírnak és öt percenként
négy igen hosszú első- és másod-
osztályu kocsival közlekednek bár-
milyen átszállással és távolságra
50, illetőleg 30 centimétert.

Páris különben a többi közleke-
desi eszközökben sem fukarkodik.
Nem is számítva a rengeteg sok
„Taxi-Autót“ és „Auto-Car“-okat
nem szenvedő egyéb közlekedési
vállalatokat, 127 féle számmal fut
127 felé a városi villamos. Csak
egy társaság autóbussul, hogy csak
46 betűvel és irányban lehet köz-
lekednie. Hét külön éjjeli, félkettő-
től kezdődőleg közlekedő autóbussu-
vonal és egy 34 kilométeres körva-
sut, végül szajnahajók egészítik
ki az elképzelhetetlen forgalom le-
bonyolítását.

Tulajdonképpen szó sem lehet
itt semmiféle bonyolulásról, mert
ilyen közlekedési rendet legfel-
jebb, ha még a tejuton találunk.

A közlekedési rendőrség már nálunk
otthon is ismert munkájának is-
mételése által nem akarok Ön-
nel pert traktálni és csak annyira
kompromitálva emlitem fel te-
vékenységüket, hogy a legnagyobb
forgalmu keresztezéseknél is nem-
csak hogy egy csengő és egy ma-
gasan álló szines lappal jelzik a
szabad utirányt a legtöbbször négy-
sorban is száguldó autóknek és a
biztonságban nyugodtan járó gya-
logosoknak (ilyenkor még egy ese-
semő is veszély nélkül átmehetne,
ha olyan korba lenne, hogy már
járni tudna, de hát ezért igazán
nem lehet pont a rendőroket okol-
ni!), hanem veszély esetén a for-
galmista egy kézemelésére és fü-
tyülésére az egész cakumpak a leg-
nagyobb azonnalossággal meg is áll.

A jobbára „complet“-en közle-
kedő villamos és autóbuss megálló-
helyeken a várakozók nagy száma
mellett sincs soha tolongás, mert
mindenki odaérkeztekor lép a
villany-, vagy autóbussról egy
számot és a kalauz a szerint, hogy
hányan szálltak ki, felengedi a
megfelelő számokat.

No de most, miután már az ösz-
szes közlekedési eszközökön végig
mentem, induljunk egy kicsit gya-
log is utnak.

A Concordia-tér nyugati olda-
lán a Champs-Elysées, kezdődik
Couston világhírű „loidomitok“
szobraival és az Arc de l'Etoileig
huzódik. Széles utain különösen
délután nagy a forgalom. Au- és
hintók, motorkerekek, valamint
ur- és asszonylovakok férfinyereg-
ben száguldanak nagy oda-össze-
és visszáságban.

Az Arc de l'Etoile a világ legna-
gyobb diadalív és 49 méter ma-
gasságban nagyszerű kilátást
nyújt. Bejárata alatt egy egyszerű
márványlap jelzi az ismeretlen ka-
tona sírját.

A Concordia-térről a széles Rue
Royal vezet a Madeleine templo-
máig, ahol a nagy boulevardok kez-
dődnek. A Madeleine templom az
öt körülvevő nagy oszlopesarnoká-
val azt hirdeti, hogy dicsőség tem-
plomának épült és főleg tíz méter

magas bronzkapujával, amelynek
minden méterén egy, összesen tíz
parancsolat van, mindenkinek föl-
tétlen meghajlást parancsol.

A Madeleine után a Boulev. de
Capucins kezdődik, amelyet az
opera-tér szel át. E térről öt széles
ut sugárzik ki, amelyek közül az
opera-ut a legimpozánsabb. Egy ut
a Rue de la Paix a Vendome osz-
lophoz és egy a tőzsdéhez vezet
bennünket, ha oda akarnánk men-
ni. A tér alatt a földalattinak há-
rom vonala halad el emeletenként
egymás felett és alatt.

Az opera a világ legnagyobb
színháza bár a befogadó és egyéb
képesége sokkal csekélyebb, mint
a Scálác, de több mint 11.000 négy-
zetméternyi területen fekszik. Ha
az ember körül akarja járni,
úgy villamosra kell szállnia. A
belseje 12 oldalt tölt be jegye-
teimben, de ennek olvasásából ki-
vontam magát és magának ezt a
pár feljegyzést. Mihelyest belép,
ott van az interi-ör, amely előt-
t már kalapot kell emelnie, de bel-
jebb annyi „embarra de richesse“
el (gazdag emberrel) találkozik,
hogy ezeket egy előadás közben
nem is bírja mind megfigyelni.

Az operának nagyszerű akusz-
tikája, de főleg gyönyörű arkitek-
tonusa van. Az első emeleti loggia
16 óriási tíz méter magas oszlopon
nyugszik. Közöttük 14 darab ki-
sebb jaspiz márványoszlop dugja
ki aranyozott fejét. Alig van szép
márványfaj vagy értékes kő,
amely fel nem használtatott volna
építésénél. A páholyok öt emele-
ten vannak egymás felett, vörösen
dekorálva. A többi díszítés mind
aranyozva van. Az 55 méter széles
színpad fel- és alépitményeivel 60
méter magas. Mögötte van a csu-
pán bérlok által használható „Fo-
yer de la Dance“, amelyben töb-
bek között egy hét méter széles és
tíz méter magas tükör van. Ebből
aztán mindent lehet látni.

Miután azt hiszem, hogy sétám-
mal már az ülő olvasot is kifáraszt-
ottam az opera-téren levő Café de
la Paix-be mentem pihenni. Itt,
aztán Páris legnagyobb forgalmá-
nak csodálásába teljesen elmerül-
tem.

Az olesó frank által megsokszo-
rozott idegenek a rendesnél is
nagyobb forgalmat eredményeztek
és ezek mind annyira lekötöttek,
hogy csak késő este tudtam a le-
nyugodás alól felszabadulni, ami-
kor már a Molin Rouge deleje is
vonzott.

Hát nem hiába, volt is itt vonz-
erő. Ha nem is éppen a fősillagot
Mistinget-tet gondolom, akit 58
éves korára való tekintettel esti
csillagnak (Vénhusnak) nevezek
ugyan, de aki bevallott ötvennégy
éve dacára a helyzetet néha még
uralni is tudja friss megjelenése
mozgékonyasága és pajzán kirugé-
konyasága által. Van itt még sok
más feltűnő csillagzat, például a
kotlos tyuk csoportja a Monton
ikrek és sok még fel nem tűnő, de
tündöklő mellékesillagoeska a
menybolton, amelyeket nehéz
mind még csak — nevetni fog —
szemügyre is venni. Mikor aztán
előadás után a menyből a boltba
lejöttek, láttam csak igazán, hogy
valamennyi szeplőtlen szépség.
Talpra magyar gondolom magam-
ban és utlevéladat gyűjtésre indu-
lok, de ebből kifolyólag hij a haza
igyekvő utitárs, aki azt mondta,
hogy elég volt a „Sodo ma“, mert
esömört kap a „Gyomorrka!“

Ugye érti, hogy mit jelent tulaj-
donképpen... hát úgy rendelke-
zett velem. Ezek után behuiztam a
vitorláimat és szárnyzegettem au-
tótztam haza. És erre a napra „volt“
Pár is!

Jean d'or.

Boiangeria Bănăţana

Bulevardul Carol No. 62

legjobban és olcsón fest, tisztít
vegyleg. Munkák leadhatók Fraţii
Schön, Józsefváros, Bonnáz- és
Kossuth Lajos-utca sarkán, Reisz-
mosóda, Józsefváros, Török-utca
és özv. Pollák Martinné, Gyár-
város, Duschnitz mellett. 227

Ha szép akar lenni, használjon
Kulka-féle Liliomtej-kremet, liliom-
mappant, liliompudert, 3 színben.
Kapható kizárólag Kulka Emil vá-
rosi gyógyszerárán, a Fekete Sa-
bez, Beiváros, Szentgyörgy-tér.

Modern keretezések

művészi kivitelben

Porcellánok

Kristályok

Háztartási cikkek

BARUCH üvegudvar

TIMIŞOARA

Alapított 1857

Alapított 1857

Butoraimat minden elfogadható árban árusítom készpénzért és részletre is. **UNGOR** mübutorasztalos,
Sehol nem létező árak II., Fő-utca 33-35. Telefon 10-71
Egyszerű és finom mübutorok, konyhák, leányszobák. Okvetlen tekintse meg vételkényszer nélkül. II., Névtelen-u. 68. Telefon 10-70

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Morgó Mackó esetei

Tizenharmadik fejezet

melyben Muncurkó felesap cukrászinasnak, telezabálja magát sokféle tortával, de végül mekóstolja a cukrász bácsi botját is.

Muncurkó egy nap az utcán bandukolt és éppen azon gondolkodott, hogy milyen jó lenne valami édességre szert tenni, amikor egy fiúval találkozott. A fiúnak fehér vászonbluza és fehér vászonsapkája volt. A karján pedig nagy kosár volt, melyben mindenféle torta s sokfajta fájtos nyálkság volt.

Muncurkó odament a fiúhoz és megszólította:

— Adjál nekem ebből a sok édességből valamit.

A fiú nevetett:

— Te buta, hogy adhatnék neked, mikor ezt a kuncsaftokhoz kell vinnem!

— Miért nem eszel belőle legalább magad, ha már nekem nem adsz?

A fehérruhás fiú újból nevetett:

— Ebből nem szabad. De légy nyugodt, ezek én a műhelyben annyit, amennyi belémfér. Azért vagyok cukrászinas, hogy kedvemre ehessenek mindenféle édességből.

Muncurkó az utcán jó darabig együtt ment a cukrászinasal és sokat kérdezősködött tőle. Megtudta, hogy a cukrászinasoknak milyen jó dolga van. És végül kijelentette, hogy neki is kedve volna cukrászinasnak menni.

— Nagyszerű, — felelte a cukrászinas — az én gazdámnak éppen szüksége volna egy új inasra, már bele is tette a hirdetést az újságba, hogy cukrászinas kerestetik.

Muncurkó megkérte az inast, hogy vigye el a gazdájához. Az inas azonban kijelentette, hogy a tortákat előbb el kell vinni a vendégekhez. Muncurkó vele ment vagy

Szeplő

és májfolt ellen biztos és kifünő hatású a

Keller-féle

szeplő-kenőcs és szeplő-víz

Kapható egyedül a készítőnél

Keller István

Vöröskereszt-gyógyszertárban,
Timișoara, Holló- és Hunyadi-ut
sarkán

két órán keresztül és közben egyre remegett, hogy hátha hamarabb megy oda valami más fiú és a cukrász felveszi. Végre mégis csak a mester elé került, aki nem teketőriázott sokat, hanem felvette Muncurkót cukrászinasnak.

Muncurkó a másik inással azonnal bement a műhelybe és ott neki láttak a falatozásnak. Amíg a segítők ott voltak, csak a maradékokból mertek kóstolgatni, de mikor a segítők eltávoztak, akkor a két inas bátrabban látott neki a sok jónak. Később a második inas kijelentette, hogy neki el kell menni az inasiskolába és Muncurkót magára hagyta. Ugy érezte magát, mint a paradicsomban. Bizony nekiment a kész tortáknak, melyeket másnapra készítettek és mind egyikből kiharapott jókora darabkát.

Évés közben egyszerre csak látta, hogy odafent a polcon két fényes rézkondér van. Ugy csillogtak, mint a nap. Azt gondolta magában, hogy ezekben a kondérokban bizonyára jó dolog lehet és elhatározta, hogy mekóstolja.

Azonban akárhogy is ágaskodott, a kondérokra még sem tudta elérni. Végre is elhatározta, hogy egy esomó tepsit egymásra rak, azokra föláll s akkor majd csak elér a kondérokra.

Ugy is tett. A tepsik inogtak-

lőngöttek, izegtek-mozogtak alatta, de mégis csak megfogta jobb és bal kezével a két kondért.

Ámde akkor váratlanul megtörtént a szerencsétlenség.

A legelső tepsit félrehozta a nagy nyomás alatt, mire a többi is kimozdult a helyéről. Muncurkó úgy érezte, hogy kiszalad alóla a föld. De nem volt ideje gondolkodni, mert a következő pillanatban már hanyat feküdt a földön. Azonban minthogy nem volt ideje elengedni a két kondér fülét, azokat is magával rántotta és azok tartalma esés közben ráomlott. Az egyik kondérban tejszinhab volt, a másikban pedig folyékony csokoládé.

Muncurkó még föl sem ócsodott ijedtségéből, mikor a nagy esőrömpölésre, melyet a tepsik és kondérok okoztak, berohant a cukrász mester. Azonnal átlátta a helyzetet és gondolkodás nélkül felkapott a sarokból egy nyújtófát és azzal végigvágott Muncurkón.

Muncurkó úgy ordított, mintha a bőrét nyúzták volna. A következő pillanatban fölugrott és kirohant az udvarra. De a mester után rohant és esíhi-puhi subogott a nyújtófa a hátán. Muncurkó erre kirohant az udvarról az utcára, de a mester ott is nyomom követte.

Eközben Morgó Mackó nemze-

tes uram éppen nyugodtan olvasta az újságot, mikor a folyosón hirtelen nagy lármát támadt. A következő pillanatban fölpattant az ajtó és azon egy jegesmedve rohant be, mely barna foltokkal volt tarkázva. Ez senki más nem volt, mint Muncurkó, akit a ráomlott tejszinhab jegesmedvévé varázolt, a csokoládé pedig barna foltokkal tarkázott.

A nemzeti ur még nem is nézhetette meg alaposan Muncurkót, mikor berohant a szobába a cukrász és újra rá akart csapni Muncurkóra, de az ijedtében az ágy alá bujt.

Negyed óráig tartott, amíg Morgó Mackó nemzeti uram a cukrász elbeszéléséből és Muncurkónak az ágy alól hangzó közbeszólásaiból megtudta a valóságot.

A nemzeti ur végre csak úgy tudta a dühöngő cukrászt lecsendesíteni, hogy megígérte, hogy megfizeti a kárát és mindjárt a kezébe is nyomott egy nagy bankót.

A cukrász erre mindjárt udvarias lett és nemsokára ajánlotta is magát. Muncurkó az ágy alól utána szólt:

— Cukrász bácsi, ha már a papa megfizette a kárát, legyen szives küldje el azokat a tortákat, melyekbe beleharaptam.

— Mordizomadta, — mondta a nemzeti ur, — tegye ezt meg, mester. Ha a dolog ilyen sok pénzbe került, legalább mentsük meg a veszett fejszének a nyelét.

Mikor a cukrász elment, Muncurkó előmászott az ágy alól és kezdte magáról lenyalogatni a sok tejszinhabot és csokoládét. Nagyon jól eshetett neki, mert a nyelvvel többször esettintett. Majd így szólt a nemzeti urhoz:

— Kóstold meg te is papa, nagyon finom.

Morgó nemzeti uram meg is tette és bizony a tejszinhab és csokoládé igen ízlett neki. Olyan gyorsan habzsolta az édességet a Muncurkó bundájáról, hogy az kifakadt:

— No, eleszed előlem az egészet, pedig az enyém, mert ráomlott.

— De az én pénzem bánja, mordizomadta — válaszolt a nemzeti ur és úgy pofon vágta Muncurkót, hogy a füle is csengett tőle.

Schreyer butorgyár

Erzsébetváros, Kazinczy-utca 23.

Legizlésebb butorokat és üzletberendezéseket készítenek.

Állandó nagy raktár.

ÉRCKOPORSÓK

Ércbetéteket, sirkerezteket minden kivételben, nagyságban és színben állandóan raktáron tartunk, mélyen leszállított árak mellett.

Érckoporsók:

1. Egy diszléccel Lei 3850.—
2. Két diszléccel " 4100.—
3. Három diszléccel 4 füllel " 4350.—
4. Három diszléccel, 6 füllel, középsizzel " 4800.—
5. Négy diszléccel, 6 füllel, közép- és sarokdisszel " 5300.—
6. Palma- és magasdisszel " 7250.—
7. Koszoru és magasdisszel " 7850.—
8. Hat orozslánfedisszel " 8000.—
9. Négy angyaldisszel " 8400.—
10. Hat angyal- és koszorudisszel " 9000.—

KOHN és SCHWAB

érckoporsó- és bádógaru-üzem

Timișoara, V. Str. Pop-Răteganul 1 (Anheuer-u.) Telefon 9-47. (300)

HOTEL PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST, Rákóczy-ut 45

Budapest egyik legmodernebb és legnagyobb kényelemmel berendezett szállodája

Hideg-meleg víz, fürdőszobák, minden szobában telefon

Elsőrendű étterem!

Mérsékelt árak!

Garantált, megbízható, olcsó és jó munkát végez

GRANATIR TRAIAN

műkelme-, gőzfestőde és vegytisztító-intézete

Erzsébetváros, Király-utca 101

Elvállalom minden e szakmába vágó férfi- és nőruhák festését, vegytisztítását

Mintaútáni festést legjutányosabban végzem. Gyászuhatást 6 óra alatt festek. Express munkát 3 óra alatt készítenek.

Külön osztály: perzsaszőnyeg-, gyapju-festészet, selyemfestés.

Kérem a n. é. közönséget, hogy saját érdekében legyen egy próbál. Az üzem német mintára van berendezve. 340

Megjelent

és az összes állomásokon, valamint könyvkereskedésekben kapható a

„HERMES“

legújabb kiadása

Vasuti menetrend

Ára 40.— lei

könyve

Ára 40.— lei

Román-magyar és magyar-román állomási névsor! Összes állomások és vonatok! Új postai díjszabások! Bucaresti kalauz! MiniszteriumR, konzulaátusok, szállodák és éttermek eimára! Nagy térkép.

„HERMES“ Vasuti Menetrendkönyv Kiadóhivatala Cluj, Strada Radu 4

Rikkancsok a Déli Hírlapnál

felvételnek

Sport

A mai sportprogram is a bajnokság jegyében zajlik le. A Kinizsi a Rapid-dal játszik elsőosztályu bajnoki mérkőzést délután félnegy órai kezdettel a Gyapjuipar pályán, míg a Pátia pályán a TAC vivja meg küzdelmét a TMTE-vel, amely érdekesnek ígérkezik. A Kadima Zsombolyára utazik, ahol a Zsombolyai S. E.-tel abszolválja le bajnoki mérkőzését. Ez a mérkőzés mindkét egyesületre fontos, mert a vesztes fél több mint valószínű, kiesik az első osztályból.

Világrekordot javított. Budapestről jelentik: Eötvös Zoltán a tegnapi Budapesten megtartott gyorskorcsolyázó versenyen tizezer métert 19 perc és 31,5 másodperc alatt tett meg és ezzel a szenzációs idővel megdöntötte a már huszonöt éve fennálló 20 perc 5,4 másodperces világrekordot. Az új eredményt az teszi különösen érdekessé, hogy a tizezer métert Eötvös műjégen futotta be.

Mozi

Műsor:

Belvárosi mozi: Vasárnap: Don Juan és Dolores, hétfőn: A tizenhárom számú bérkoesi. Kiegészítésül Grozavescu temetése.

Gyárvárosi mozi: Vasárnap: Habsburg tragédia, hétfőn: Don Juan és Dolores. Kiegészítésül Grozavescu temetése.

Mehalai mozi: Vasárnap: A tizenhárom számú bérkoesi, hétfőn nines előadás.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Álláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasság

Férjhezadnám csinos, intelligens, foglalkozással bíró házias ltr. leányomat, kinek berendezett lakást és bizonyos apanaszt is adok, jóállású 35-40 év körüli feltétlen url-emberhez. „Harmonia” jelígre a kiadóba.

Alkalmazás

Főzéshz értő mindenest kerestetik éves bizonyítványokkal. Cim a kiadóban.

Önálló peritekt magyar, német levelező (nő), ki a könyvelésben is jártas, részvénytársasághoz azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Tökéletes német” jelígre a kiadóba kéretnek.

Mindenest szakácsnő jó bizonyítványokkal felvétetik. Cim a kiadóban.

Elsőrendű fehérvarrónó privát munkára kerestetik. Cim a kiadóban.

Jól főző mindenest szakácsnő, éves bizonyítványokkal azonnali felvétetik kéttágu család háztartásának ellátására Mercy-utca 6. sz. Házmeztérnél érdeklődni.

Allást keres

Könyvelésben nagy gyakorlattal bíró megbízható, komoly, szorgalmas munkaerő az összes irodai munkákban jártas alkalmazást keres. Szíves megkereséseket „Munkában nem válogat” jelígre a kiadóba.

Fiatall tisztviselő 10 évi irodai gyakorlattal, biztosítási szakmában is teljesen jártas, alkalmazást vállal. Jelíge „Leikiismeretes munka”.

Lakás

Egy szoba konyhás lakást keresek bármely városrészben. Cimét kérek a kiadóba.

Butorozott szoba két ágyas azonnalra kiadó. II., Telekház-u. 1 fl. 1. (319)

Keresek egyedülálló házat kerítéssel lehetőleg az Erzsébetvárosban. Ajánlatokat „Csendes otthon” jelígre a kiadóba.

Március tizenötödikére keresek butorozott szobát konyhahasználattal a Gyárvárosban vagy Belvárosban. Lehetőleg utcai szoba legyen. Cimét a kiadóba kérem leadni.

Egy utcai szoba konyhával kiadó annak, aki a keményfabutort is mindjárt megveszi. Bővebbet Dragannál Gyárváros, Nagytöltés utca 24.

3 szobás lakást keresek. Lelepést és jó házbért fizetek. Ajánlatokat városrész megjelölésével „Tavasza” jelígre a kiadóba.

Csinosan butorozott különbejárta szoba magányos uriembernek vagy hölgynek kiadó. Ajánlatokat „Szép szoba” jelígre a kiadóba.

Adás-vétel

Fehér leányszobát szép kivitelűt veszek. Ajánlatokat „Butor” jelígre a kiadóba.

Szépen éneklő kanári madarat kalitkával együtt vennék. Cimét a kiadóba kérem leadni.

Könyvszekrényt szép kivitelűt keresek megvételre. Ajánlatot ármegjelöléssel „Uriszoba” jelígre a kiadóba.

Különlé

Hegesztünk elektromosan minden méretű repedt, törött géprezt, motorfejeket tengelyeket stb. teljes garancia mellett. Friedrich Testvérek gépgyára Timișoara. (328)

Fehérnemű javítást, házruha és kis gyermekruha varrást vállalok. Erzsébetváros, Koronau. 3. földsz. jobbra.

Különlé hálószobák és egy modern ebédlő olcsón eladó. Dorm István műasztalos III, Hattyu u. 46. (354)

Értesítés.

Egyik ügyfelem megvenni szándékozik Lőrincz Dezső úrtól a Timișoara III., Str. Ciprian Porumbescu 78. alatti rőfös- és rövidáru üzletét, miért is felkérem nevezett eladó hitelteljeit, hogy követeléseiket 1927. március 10-ig nálam bejelenteni sziveskedjenek, mert a későbbi bejelentések nem lesznek figyelembe vehetők.

Dr. Winkler Ferenc ügyvéd
Timișoara II., Str. 3 Crai No. 8.

A gyárvárosi katolikus hitközség

f. é. március 20-án vasárnap délelőtti 11 órakor

a gyárvárosi zárda nagyteremben tartja rendes évi

közgyűlését,

melyre az összes tagokat meghívja az

Elnökség.

A Belváros centrumában egy

kis üzlethelyiség

olcsón átadó.

Cim a kiadóhivatalban.

MOZI

Belvárosi mozi: Hétfő és kedd (Március 7-8.)
Gyárvárosi mozi: Szerda, csütörtök és péntek (Március 9.-10.-11.)

13-as BÉRKOCSI 10 felvonásban.

Bécsi film gyönyörű felvételekkel, humoros operettszerű tartalommal. Lily Damita, e film bájosa hősnője, utolérhetetlen alakításával, helyet biztosított magának a filmművészek legnagyobbjai között. Bécsben királynőhöz illő ovációkban részesítették. Fővárosunk legnagyobb mozijában, a „Capitolban” két héten keresztül futott a film, megszakítás nélkül.

Rendező: Kertész M.

A főszerepekben:

LILY DAMITA, WALTER RILLA és HANS JUNKERMANN.

Monopol: Dorian-film Oradea-Mare.

Kiegészítésül: Tr Grozavescu a nagy tenorista temetése.

Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Kozmetikai gyógyintézet

III, Piața Asaneștil (József-tér) 8. sz.

Kiváló szakorvos vezetésével speciális párisi technikával, vállalja minden szépség- és bőrhibák eredményes eltávolítását. Hajhulláskezelés. Fogyo- és hizókurák. Különleges szépségápolás és ránckezelés. — Legkiválóbb szépségápolási szerek egyedárúsítása.

Temesvár - Erzsébetvárosi Temetkezési - Egylet

Meghívó.

Van szerencsénk a t. c. tagokat az 1927. évi március hó 20-án d. e. 10 órakor az „Erzsébet” étterem (Michels) helyiségében tartandó

XXXVIII. évi rendes közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az egyletvezetőség jelentése, az 1926. évi zárszámadások előterjesztése, a számvizsgálóbizottság jelentése és a felmentvény megadása.
2. Választások és pódig: 14 választmányi tagnak 3 évi és 2 választmányi tagnak 2 évi időtartamra való megválasztása.
3. Indítványok 26 § d. pont.
4. Két tag kinevezése a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Az egyletvezetőség.

Tartozik

1926. évi zárszámadás

Követel

Temetkezési járulékok	49100	Beiratási díjak	12788
Felvételi jutalék	3294	Halotti díjak	370969
Beszédési jutalék	37709	Tökésített kamatok	163484
Költségek	1803	Értékpapirkamat	9681
Fizetések	134750		
Egyenleg mint többlet	314029		
	556922		556922

Vagyon

Vagyonkimutatás

Teher

Készpénz	13525	Tartalékalaptőke	1012518
Betét	977377	Árfoly. külömb. tartaléktőke ..	2006277
Értékpapír	411837	Értékpapírkölcsön	56703
Leltár	573	1926. évi kezelési többlet	314029
	1403313		1403313

Timișoara, 1929. évi december hó 31-én.

Az egyletvezetőség:

Szabó s. k. pénztáros Wittenberger s. k. elnök Kudelich s. k. igazgató Schön s. k. könyvelő

Felülvizsgálatott és rendben találtatt

Timișoara, 1927. évi február hó 8-án.

A számvizsgáló bizottság:

Gáltói s. k. Niemetz s. k. elnök Croglet s. k. Wátz s. k.

Magyar ember

Magyar Ház-részvényt jegyez

Egy részvény 250— lei

Négy részletben fizetendő!

Bármikor jegyezhet:

A Déli Hirlap kiadóhivatalában

Magyar Ház-részvényt

Déli Hirlap

Temesvár

Hatvan lei egy hónapra

Felélős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Hideg-, melegviz minden szobában. Utcai szobák ára központi fűtéssel együtt 50.000—70.000 korona.

WESTEND-szálloda

BUDAPEST IV., Berliini-tér 3.

PONGRÁCZ SÁNDOR, igazgató-tulajdonos.

HELICON-nyomda, Timișoara